

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
МИНИСТЪР

ЗА П О В Е Д

№ РД 09 - 376/09.03.2009 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с организирането и провеждането на държавните изпити за придобиване степен на професионална квалификация за професията

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавни изпити за придобиване на трета степен на професионална квалификация за професия **код 345020 Фирмен мениджър**, специалност **код 3450206 Мениджмънт в спорта** от професионално направление **код 345 Стопанско управление и администрация**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

ДАНИЕЛ ВЪЛЧЕВ
ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СПОО	Наименование
Професионално направление	345	СТОПАНСКО УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРАЦИЯ
Професия	345020	ФИРМЕН МЕНИДЖЪР
Специалност	3450206	МЕНИДЖМЪНТ В СПОРТА

Утвърдена със Заповед № РД 09 - 376/09.03.2009 г.

София, 2009 година

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по професията **345020 Фирмен мениджър**, специалност **3450206 Мениджмънт в спорта**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по изучаваната специалност.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО). До утвърждаване на ДООИ за придобиване на квалификация по професията и специалността настоящата Национална изпитна програма следва да се прилага само за системата на народната просвета.

Държавните изпити по теория и по практика на професията се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПОО и Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

- 1. За държавния изпит по теория на професията и специалността:**
 - а. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание.
 - б. Критерии за оценяване.

- 2. За държавния изпит по практика на професията и специалността:**
 - а. Указания за съдържанието на екипните или индивидуални практически задания.
 - б. Критерии за оценяване.

- 3. Система за оценяване.**

- 4. Препоръчителна литература.**

- 5. Приложения:**
 - а. Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория на професията и специалността.
 - б. Примерно екипно или индивидуално практическо задание.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание

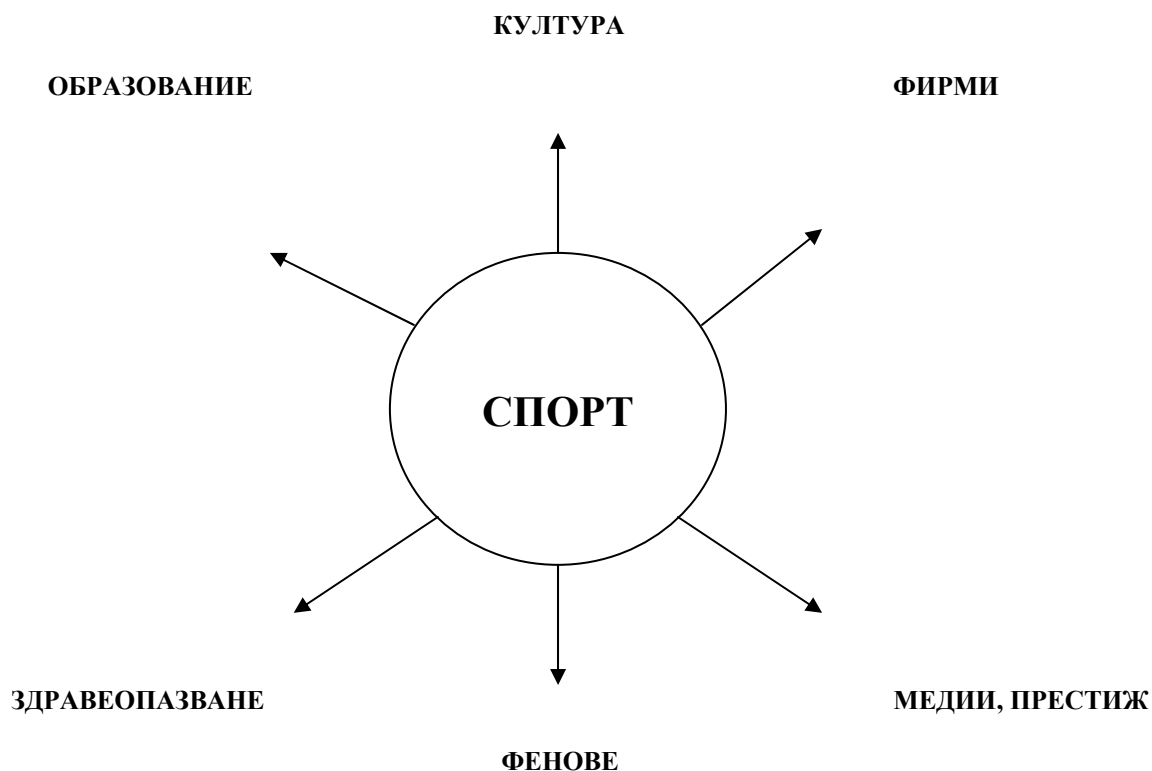
Тема 1. Предмет и специфика на икономиката на спорта.

План-тезис:

Спортът като подотрасъл на националното стопанство. Икономически отношения в спорта. Икономическа система на спорта – обща характеристика и особености.

Приложна задача/казус: Обликът на съвременния модерен спорт, с неговите специфични характеристики, може да се представи схематично като бизнес-комплекс: спорт, фирми, фенове, медии, култура, здраве, образование, престиж.

Направете кратка характеристика на зависимостите и обосновка на извода, че спортът е икономически и социален феномен.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален брой точки – 60
➤ Познава същността на спорта като подотрасъл на националното стопанство.	10
➤ Познава икономическите отношения в спорта.	15
➤ Характеризира икономическата система на спорта.	20
➤ Анализира взаимовръзката между спорта и икономиката.	10
➤ Решава приложната задача	5

Тема 2. Ресурси в спорта.

План-тезис:

Видове ресурси. Веществени ресурси. Амортизация на дълготрайни материални активи. Трудови ресурси.

Приложна задача/казус: Да се изчисли:

- а) амортизационната норма (АН) в проценти за спортно оборудване със срок на амортизация – 5 години;
- б) да се изчисли стойността на годишната амортизация /съгласно линейния метод на амортизация на дълготрайни материални активи/ на спортното оборудване на стойност 50 000 лева.

Дидактически материали: Амортизационната норма, получена в първо подусловие.

Критерии за оценка на тема № 2	Максимален брой точки – 60
➤ Познава видовете ресурси в спорта .	15
➤ Познава веществените ресурси.	15
➤ Характеризира същността на амортизацията на дълготрайните активи.	10
➤ Анализира трудовите ресурси в спорта.	15
➤ Решава приложната задача	5

Тема 3. Спортен пазар.

План-тезис:

Същност и особености на пазара в спорта. Търсенето и предлагането в спорта. Спортен пазар според вида и съдържанието на продуктите, според влиянието и обхвата, според характера на конкуренцията, според вида спорт или предлаганите услуги.

Приложна задача/казус: Постройте кривата на търсенето на резервни части за фитнес уред “Велоергометър” като ползвате данните от таблицата.

Дидактически материали: таблица.

№	Единична цена (лева)	Обем на търсенето в брой за седмица
1	1	20
2	2	12
3	3	8
4	5	5
5	7	0

Критерии за оценка на тема № 3	Максимален брой точки – 60
➤ Познава същността и особеностите на пазара в спорта .	15
➤ Познава видовете спортен пазар.	10
➤ Характеризира основните икономически категории: пазар, стока, търсене, предлагане.	10
➤ Анализира и сравнява различните видове пазари.	20
➤ Решава приложната задача	5

Тема 4. Цена и ценообразуване в спорта.

План-тезис:

Същност и особености на ценообразуването на спортните продукти. Формиране на трансферна цена на елитния спортист. Ценообразуване на спортната услуга. Методи за ценообразуване на спортната услуга.

Приложна задача/казус: Да се състави калкулация на спортна услуга /една годишна абонаментна карта за фитнес-услуги/ при данни посочени в таблица.

Дидактически материали: Калкулация на спортна услуга - 250 броя

№	Разходи по статии	Сума (общо лв).	Сума (за единица лв.)
1	Разходи за материали	6600	
2	Разходи за външни услуги	4400	
3	Разходи за амортизация	1200	
4	Разходи за заплати	3600	
5	Разходи за социални и здравни осигуровки	700	
6	Други разходи	1200	
7	Разходи за организация и управление	800	
8	Разходи за реклама и продажби	700	
	Пълна себестойност:		
9	Прогнозна печалба – 10% (върху пълната себестойност)		
	Цена:		

Критерии за оценка на тема № 4	Максимален брой точки – 60
➤ Познава същността и особеностите на ценообразуването на спортните продукти.	15
➤ Познава факторите, формиращи трансферната цена на елитния спортист.	15
➤ Характеризира методите при ценообразуване на спортната услуга.	15
➤ Анализира предимствата и недостатъците на ценообразуването на спортните продукти.	10
➤ Решава приложната задача	5

Тема 5. Пазар на труда и работна заплата.

План-тезис:

Обща характеристика и специфика на пазара на труда в спорта. Трудово възнаграждение на треньора и спортиста. Фактори, влияещи върху трудовото възнаграждение в спорта.

Приложна задача/казус: Да се изчисли нетната работна заплата на начинаещ треньор в професионален спортен клуб, роден преди 1960г. при следните данни:

- основна работна заплата /РЗ /– 1000 лева;
- Данък общ доход /ДОД/ - 10 %;
- Съотношението на вноските за социално и за здравно осигуряване през 2008 г. е :
 - за сметка на работодателя - 60%
 - за сметка на работника – 40%.

Дидактически материали: Таблица-Ведомост за работна заплата в лева

Основна РЗ	ДОО вноска от работодател 15,9 %	ДОО – вноска лична 10,6 %	Здравна осигуровка от работодател 3,6 %	Здравна осигуровка - лична 2,4 %	Данъчна основа	ДОД	Нетна РЗ в лева
1000,00							

Критерии за оценка на тема № 5	Максимален брой точки – 60
➤ Характеризира пазара на труда и неговата специфика в спорта.	10
➤ Познава съставните части на трудовото възнаграждение на треньора и спортиста.	15
➤ Характеризира факторите, влияещи върху трудовото възнаграждение.	15
➤ Анализира и сравнява факторите, влияещи върху трудовото възнаграждение в спорта.	15
➤ Решава приложната задача	5

Тема 6. Източници и механизми за финансиране на спорта в България.

План-тезис:

Източници за финансиране: държавно финансиране, спонсорство и дарителство, телевизионни и рекламни права, трансфери на състезатели и треньори, предоставяне на спортни услуги, членски внос.

Приложна задача/казус: Да се попълни примерен договор за дарение или спонсорство (по избор).

Дидактически материали: Типови схеми на договорите. (Приложения 3 а и 3 б)

Критерии за оценка на тема № 6	Максимален брой точки – 60
➤ Познава основните понятия в разглежданата тема.	10
➤ Познава всички възможни източници и механизми за финансиране на спорта.	15
➤ Прави разлика между спонсорство и дарителство.	10
➤ Показва умения за сравнение и анализ на основните източници за финансиране.	20
➤ Решава приложната задача	5

Тема 7. Търговска фирма.

План-тезис:

Същност и основни понятия: търговец, търговска фирма, седалище и адрес. Обща характеристика на Търговския закон. Търговски сделки.

Приложна задача/казус: Опишете условията за откриване и вписване на дружество с ограничена отговорност в търговския регистър като ползвате извадка от Търговския закон.

Дидактически материали: Извадка от Търговския закон – От чл. 113 до чл. 119 вкл.

Критерии за оценка на тема № 7	Максимален брой точки – 60
➤ Познава същността на търговската фирма.	15
➤ Използва правни понятия за търговец и търговска фирма.	15
➤ Прави обща характеристика на Търговския закон.	10
➤ Характеризира и анализира видовете търговски сделки.	15
➤ Решава приложната задача	5

Тема 8. Спортен мениджмънт.

План тезис:

Същност и функции на мениджмънта. Съдържание на спортния мениджмънт. Характеристика на мениджърската професия. Качества на спортния мениджър.

Приложна задача/казус: Напишете примерна длъжностна характеристика на мениджър-селекционер на професионален спортен клуб по футбол.

Дидактически материали: Типова схема на длъжностна характеристика. (Приложение 4.)

Критерии за оценка на тема № 8	Максимален брой точки – 60
➤ Познава същността на мениджмънта и неговите основни функции.	15
➤ Познава и характеризира съдържанието на спортния мениджмънт.	15
➤ Характеризира мениджърската професия.	10
➤ Характеризира и анализира спортния мениджър.	15
➤ Решава приложната задача	5

Тема 9. Управленско решение и контрол.

План-тезис:

Същност и видове управленски решения. Етапи в процеса на вземане на управленско решение. Същност на контрола и последователност при контролната дейност.

Приложна задача/казус: Като мениджър в спорта, имате възможност да назначите един треньор-селекционер в професионален спортен клуб по футбол от две възможни кандидатури. Какво управленско решение ще вземете за правилния избор? Аргументирайте отговора си.

Описание на казуса и кратка характеристика на кандидатите:

Качества на кандидатура “А”	Качества на кандидатура “Б”
Дългогодишен работник, с международен престиж	Млад специалист
Средно образование	Висше образование, Спортен мениджмънт
Широки познания в конкретния спорт	Теоретични познания
Подбор и работа с деца и юноши	Липса на опит за работа с деца и юноши
Комуникативна личност	Силна мотивация за нов стил на управление

Критерии за оценка на тема № 9	Максимален брой точки – 60
➤ Познава същността и видовете управленски решения.	10
➤ Познава същността на контрола.	15
➤ Характеризира етапите в процеса на вземане на управленско решение.	10
➤ Анализира основните моменти при осъществяването на контролната дейност.	20
➤ Решава приложната задача	5

Тема 10. Системата на спорта в условията на пазарното стопанство.

План - тезис:

Същност и обхват на системата. Държавни органи за управление. Спортни организации. Професионален спортен клуб.

Приложна задача/казус: Как оценявате ролята на държавата за развитие на елитния спорт в България в настоящия момент? Как виждате тази роля в бъдеще? Аргументирайте отговорите си.

Критерии за оценка на тема № 10	Максимален брой точки – 60
➤ Познава същността и обхвата на системата на спорта.	10
➤ Познава държавните органи за управление на спорта.	15
➤ Характеризира дейността на спортните организации.	10
➤ Анализира дейността на професионалния спортен клуб и неговото управление.	20
➤ Решава приложната задача	5

Тема 11. Управление на персонала и мотивация.

План-тезис:

Търсене и подбор на персонала. Мотивация и мотивационен процес. Теории за мотивацията.

Приложна задача/казус: Разгледайте примерно мотивационно писмо при кандидатстване за длъжност “Офис-мениджър”. Какви основни изисквания за съставяне на мотивационно писмо не са спазени в примера? Открийте и други грешки.

Дидактически материали: Примерно мотивационно писмо.

МОТИВАЦИОННО ПИСМО

от Иван Петров Димов

Както е посочено в приложената автобиография, в работата си досега съм участвал в организиране на дейността на фирмата както на административно, така и на управленско ниво.

Отговорностите, които съм изпълнявал са: подпомагане на дейността на фирмения офис, техническо и информационно осигуряване на дейността на фирмата, координация на дейността на служителите, координация и поддържане на комуникациите, събиране и подготовка на документация, подготовка на фирмената кореспонденция и т.н.

Живо ме интересува колко ще бъде месечната работна заплата.

Вярвам, че професионалният ми опит и квалификация ще отговорят на очакваното ниво.

С ПОЧИТ: Иван Димов

Критерии за оценка на тема № 11	Максимален брой точки – 60
➤ Познава същността на търсене и подбор на персонала.	15
➤ Обяснява същността на мотивацията.	10
➤ Характеризира мотивационните теории.	10
➤ Прави съпоставка и анализ на различните мотивационни теории.	20
➤ Решава приложната задача	5

Тема 12. Спортен продукт.

План-тезис:

Същност и особености на спортния продукт. Класификация на продукта в спорта .

Казус: При положение, че сте мениджър на професионален спортен клуб, продаваш своя продукт – състезател, какви методи и средства бихте използвали за да повишите трансферната сума?

Критерии за оценка на тема №12	Максимален брой точки – 60
➤ Познава същността на спортния продукт.	10
➤ Познава особеностите на спортния пазар и спортния продукт.	15
➤ Характеризира видовете продукти в спорта.	20
➤ Анализира различните подходи при представяне на класификацията на продукта.	10
➤ Решава приложната задача	5

Тема 13. Финансов мениджмънт.

План-тезис:

Същност, обекти и субекти. Източници за финансиране на елитния спорт у нас. Финансова дейност на спортния клуб.

Приложна задача/казус: Два професионални спортни клуба А и Б отчитат еднаква икономическа ефективност. Структурата на капитала е зададена в таблица. Защо клубовете – с еднаква икономическа ефективност отчитат различна финансова рентабилност? На какво се дължи това?

Дидактически материали: Таблица с финансови показатели

$$\text{Финансова рентабилност} = \text{Ефективност} \times \frac{\text{Активи}}{\text{Собствен капитал}}$$

Спортен клуб	Собствен капитал	Привлечен капитал	Чиста печалба хил. лева	Ефективност в %	Рентабилност в %
Клуб "А"	100	100	50	25	
Клуб "Б"	53	90	36	25	

Критерии за оценка на тема № 13	Максимален брой точки – 60
➤ Познава същността, обектите и субектите на финансовия мениджмънт.	15
➤ Познава източниците на финансиране на елитния спорт у нас.	15
➤ Характеризира финансовата дейност на спортния клуб.	10
➤ Анализира финансовата дейност.	15
➤ Решава приложната задача	5

Тема 14. Финансов анализ на спортната фирма.

План-тезис:

Същност и цели на финансовия анализ. Показатели и методи за финансов анализ.

Същност и видове рентабилност.

Приложна задача/казус: Да се изчислят коефициентите за ефективност на приходите, рентабилност на приходите от продажби и платежоспособност при данни, посочени в таблицата за период от 3 години. Направете съпоставка на получените финансови резултати и посочете тенденцията на развитие

Дидактически материали: Таблица със стойностни показатели.

№	Показатели	(хил.лева)		
		2008 г.	2009 г.	2010 г.
1	Финансов резултат - печалба	220	150	100
2	Нетен размер на приходите от продажби	2000	2100	1800
3	Разходи	1800	1950	1700
4	Собствен капитал	500	500	500
5	Привлечен капитал	500	400	300

Критерии за оценка на тема № 14	Максимален брой точки – 60
➤ Познава същността и целите на финансовия анализ.	15
➤ Познава показателите за финансов анализ.	5
➤ Познава и прилага методите за финансов анализ.	15
➤ Анализира различните видове рентабилност.	20
➤ Решава приложната задача	5

Тема 15. Делово общуване и бизнес комуникации.

План-тезис:

Общуването – единство между три компонента. Стил на общуване. Принципи на деловото общуване. Бизнес комуникации – същност и зони. Видове комуникации.

Казус: Какъв трябва да бъде краят на бизнес среща съгласно принципите на деловото общуване в описаната ситуация?

Имате бизнес среща в офиса си. Уточнили сте основните въпроси, но гостът ви не си тръгва. Как ще му подскажете, че имате друга работа? Обосновете се.

Критерии за оценка на тема №15	Максимален брой точки – 60
➤ Обяснява същността на общуването.	10
➤ Характеризира понятието “ стил на общуване”.	10
➤ Изяснява принципите на деловото общуване.	10
➤ Характеризира бизнес комуникациите и зоните.	10
➤ Изяснява видовете комуникации.	15
➤ Решава приложната задача	5

Тема 16. Изкуството да се печелят преговори.

План-тезис:

Същност и задачи на преговорите. Поведение и стил на преговаряне. Разработване и избор на стратегии за преговори. Техники за преговаряне.

Казус: Жена на 28 години кандидатства за нова работа. В автобиографията ѝ са налице сериозни позиции: счетоводител във фирма със чуждестранно участие, владее два западни езика, консултант по европейски проекти, специализация по Бизнес администрация. Канят я на интервю, одобряват я. Идва неизбежният въпрос за заплатата. Тя назовава една сума, работодателят се съгласява и двамата си стискат ръцете. Когато жената започва работа, узнава, че колегите ѝ на същата длъжност, но с по-ниска квалификация и по-малък опит, вземат по-висока заплата от нея.

Какви принципни грешки са допуснати при договарянето на работната заплата?

Критерии за оценка на тема № 16	Максимален брой точки – 60
➤ Познава същността и задачите на преговорите .	10
➤ Обяснява поведението и стила на преговаряне.	15
➤ Сравнява и анализира различните стратегии за преговори .	15
➤ Познава техниките за водене на преговори.	15
➤ Решава приложната задача	5

Тема 17. Маркетингът в спорта.

План-тезис:

Същност и специфични особености на маркетинга в спорта. Елементи на маркетинговия микс. Маркетингова система в спорта . Жизнен цикъл на стока или услуга.

Приложна задача/казус: Представете графично жизнения цикъл на спортна стока или услуга при посочените в дидактическите материали данни.

Дидактически материали: Таблица с данни (обем продажби в хил. лева за срок от 5 години).

Години	Обем продажби
2007	15
2008	32
2009	41
2010	41
2011	38

Критерии за оценка на тема № 17	Максимален брой точки – 60
➤ Познава същността и особеностите на маркетинга в спорта.	10
➤ Познава елементите на маркетинг-микса.	10
➤ Характеризира маркетинговата система в спорта.	10
➤ Представя фазите на жизнения цикъл на стока или услуга.	10
➤ Анализира продуктите стратегии по време на различните фази на жизнения цикъл.	15
➤ Решава приложната задача	5

Тема 18. Промоция и дистрибуция в спорта .

План-тезис:

Промоционен микс. Публичността, личните продажби и насърчаването на продажбите като част от промоционния микс. Дистрибуция на продукта в спорта.

Приложна задача/казус: Какво образование, квалификация и компетенции трябва да притежава кандидатът за длъжността дистрибутор във фирма за продажба на спортни храни и добавки?

Дидактически материали: Описание на компанията.

“Мускулен транс” ЕООД е водеща фирма-вносител на спортни храни и добавки. Във връзка с разрастване на дейността, фирмата търси мотивирани, инициативни и отговорни кандидати за позицията “дистрибутор”.

Отговорности на дистрибутора:

- Разработва търговската стратегия в областта на продажбите на дребно.
- Проследява движението на пазара, актуализира пазарната информация, прогнозира, планира, организира и контролира цялостната търговска дейност в Южна България.
- Развива различните канали на дистрибуция.
- Управлява и контролира работата на търговските обекти.
- Планира, организира и контролира търговската дейност.
- Управлява и обучава други дистрибутори.

Компанията предлага:

- Работа в динамична среда.
- Отлично възнаграждение обвързано с резултати
- Бонуси за изпълнени цели.
- Възможност за професионална реализация при постигнати резултати.
- Работа в млад амбициозен екип.
- Възможност за израстване в йерархията.

Критерии за оценка на тема № 18	Максимален брой точки – 60
➤ Познава елементите на промоционния микс.	10
➤ Познава същността на публичността , личните продажби и насърчаването на продажбите.	15
➤ Изяснява връзката между продажбите и промоционния микс.	15
➤ Характеризира дистрибуцията на продукта в спорта.	15
➤ Решава приложната задача	5

Тема 19. Рекламата като елемент на спортния маркетинг.

План-тезис:

Същност и видове реклама. Рекламни канали и въздействия. Спортните клубове като рекламоносители чрез своите спортисти.

Приложна задача/казус: Какво рекламно послание може да извлечете и предложите от изявите на елитен спортист. Пример: спортните постижения на тенисиста Григор Димитров – шампион за юноши 2008г. от Уимбълдън и Откритото първенство на САЩ (US Open), медийни и обществени изяви. Може да използвате и други примери за спортни изяви.

Критерии за оценка на тема № 19	Максимален брой точки – 60
➤ Познава същността на рекламата в спорта.	10
➤ Характеризира различните рекламни канали и въздействия.	15
➤ Характеризира спортните клубове като рекламоносители.	15
➤ Анализира предимствата и недостатъците на различните рекламни канали и въздействия.	15
➤ Решава приложната задача	5

2. Критерии за оценяване.

Критериите за оценяване се изписват след всяка изпитна тема.

Комисията по оценяване на изпита по теория на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира конкретният брой присъдени точки.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на екипните или индивидуални практически задания.

Чрез държавния изпит по практика на професията и специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на трета степен на професионална квалификация.

Изпитът по практика на професията и специалността се състои в разработване и защита на бизнес проект от екип до 3 ученици или като индивидуална разработка. Темите на проектите и екипите за разработването им се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика в училището/обучаващата институция и одобряват от директора на съответното училище/ръководител на обучаващата институция. В процеса на разработване на проекта обучаваните получават методическа помощ (консултации) от съответните учители.

Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с едно повече от броя на явяващите се в деня на изпита.

Бизнес проектът включва :

Резюме – изготвя се накрая и съдържа в обобщена и синтезирана форма най-важната част на бизнес проекта, в размер около 10 % от общия обем на проекта.

Основна част:

- ❖ Увод-въведение в проблема, мотивация и обосновка на избора, дефиниране на бизнес-идеята.
- ❖ Анализ на микро и макро обкръжаващата среда.
- ❖ Маркетинг:
 - а/ описание на продукта или услугата;
 - б/ маркетингово проучване;
 - в/ сегментиране, избор и характеристика на целевия пазар;
 - г/ разработване и избор на маркетингова стратегия;
 - д/ анализ на силните и слабите страни, възможности и заплахи пред бизнеса.
 - е/ реклама и рекламен бюджет.
- ❖ Организация на дейността:
 - а/ избор на правна форма;
 - б/ избор на организационна структура на управление;

- ❖ Мениджмънт:
 - а/ мениджърски екип – длъжностни характеристики и критерии за избор;
 - б/ персонал – численост и длъжностни характеристики.
- ❖ Финансова част:
 - а/ показатели , характеризиращи финансовото състояние на дейността;
 - б/ прогнози и обосновки.
- ❖ Заключение, изводи и тенденции.
- ❖ Приложения – счетоводни отчети / счетоводен баланс, отчет за приходите и разходите и др./

Бизнес проектът следва да бъде предаден на изпитната комисия, назначена от директора на училището, 30 дни преди защитата.

Продължителността на защитата е до 30 минути.

2. Критерии за оценяване:

Комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, за всеки вид проект разработва показатели и критерии, по примера на представените в таблицата.

№	КРИТЕРИИ	ПОКАЗАТЕЛИ	Максимален брой точки
1.	Изисквания и срокове.	- проектът съответства на зададените параметри (брой страници и форма); - спазен е крайния срок за предаване на проекта (изпълнява задачата в поставения срок).	5
2.	Качество на изпълнението на проекта.	- всяка част от съдържанието на проекта е разработена пълно и съдържа нужните анализи, изводи и др. (съгласно указанията); - теоретичната част е подкрепена с графично представяне на резултатите.	40
3.	Ефективна презентация на проекта.	- добре планирана и структурирана презентация (въведение, изложение, дискусия, заключение); - целесъобразна употреба на средства за презентация; - подготвени материали за презентацията (помощни средства за онагледяване, примери, факти, твърдения, аргументи, сравнения и др.); - представяне на презентатора (говор, зрителен контакт, положение на тялото, движения, начин и стил на изразяване, мимики и жестове).	10
4.	Защита на проекта.	- показва убедителна аргументация и компетентност в изложението; - обосновава резултатите от проучването и направените анализи, изводи, прогнози и др.	5
Общо:			60

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Максималният брой точки за всяка изпитна тема или за всяко изпитно задание е 60. Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Преминаването от точки в цифрова оценка съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общият брой точки от всички критерии : 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

Оценяването на писмените работи от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Търговски закон
2. Закон за физическото възпитание и спорта
3. Цолов Б. , Икономически отношения в спорта. Болид-инс. 2001.
4. Калайков Й., Управление на спорта в условията на пазарната икономика. Тилиа.1999.
5. Лулански П., Въведение в икономическата организация на футболната дейност в България. Рацио-90.1998.
6. Дончев Д. , Мениджмънт. Мартилен. 2007.
7. Калайков Й. , Маркетингът в спорта. НСА. 1998.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Калинка Господинова Иванова, Спортно училище “Стефан Караджа”, гр. Хасково
2. Маргарита Христова Иванова, Спортно училище “Стефан Караджа”, гр.Хасково

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) Примерен изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професията 345020 Фирмен мениджър

специалността 3450206 Мениджмънт в спорта

Изпитен билет № 8

Изпитна тема: Спортен мениджмънт

(изписва се точното наименование на темата)

План-тезис: Същност и функции на мениджмънта. Съдържание на спортния мениджмънт. Характеристика на мениджърската професия. Качества на спортния мениджър.

Приложна задача: Напишете примерна длъжностна характеристика на мениджър-селекционер на професионален спортен клуб по футбол.

Дидактически материали: Типова схема на длъжностна характеристика.

Председател на изпитната комисия:.....
(име, фамилия) (подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:.....
(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

б) Примерно практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професията 345020 Фирмен мениджър

специалността 3450206 Мениджмънт в спорта

Индивидуално практическо задание № 1

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

от клас/курс,

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:.....

1. Да се изработи бизнес проект на тема **Търговия със спортни стоки**.....

Бизнес план на “Спортен свят” ООД.

(тема на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
Да се изработи на форматни бели листи А4.

Да се предаде в папка.

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия)

(подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)